

VÖRDSE KOHTLEMISE TEGEVUSKAVA

SISSEJUHATUS

Eesti elektriturg on alates 01.01.2013.a täielikult avatud.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 13. juuli 2009. a direktiivi nr 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju, (edaspidi Direktiiv) ja elektrituruseaduse (edaspidi ELTS) alusel on Elektrilevi OÜ (edaspidi Elektrilevi) töötanud välja ja viib ellu käesoleva abinõude kava turuosaliste võrdseks kohtlemiseks.

Direktiivi artikli 26 kohaselt peab jaotusvõrguettevõtja olema juriidilise staatuse osas, organisatsiooniliselt ja otsuste tegemises sõltumatu muust elektrienergia jaotamisega mitteseotud tegevusest. Jaotusvõrguettevõtja peab kehtestama nõuetele vastavuse programmi, milles sätestatakse meetmed diskrimineeriva käitumise vältimiseks ning tagab, et järelevalve nende täitmise üle oleks piisav. Direktiivi artikli 27 kohaselt peab jaotusvõrguettevõtja tagama oma äritegevuse käigus saadud tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse. Eelnimetatud põhiprintsiibid on sätestatud ka ELTS §§-des 16, 18 ja 69.

Elektrilevi koostab igal aastal kava täitmiseks rakendatud abinõusid käsitleva aastaaruande ning avaldab selle oma veebilehel.

Kui te soovite lähemat teavet võrguteenuste osutamise kohta üldiselt, kaasa arvatud käesoleva kava ja selle täitmise kohta või esitada kaebust diskrimineerimise juhtumite kohta, siis saate kontakteeruda järgmiselt:

Turusuhete juht
Elektrilevi OÜ
Kadaka tee 63, 12915 Tallinn
Tel: 71 54 225

1. VÖRGUTEENUSE OSUTAMISE TEGEVUSALA ERALDAMINE

1.1. Tegevusalade juriidiline ja organisatsiooniline eraldamine

ELTS § 16 lõike 2 kohaselt ei või jaotusvõrguettevõtja, kelle võrguga ühendatud tarbijate arv on suurem kui 100 000, toota või müüa elektrienergiat.

Ettevõtete juriidilise eristamise nõude täitmiseks tegutseb Elektrilevi alates 16. juunist 2004. a iseseisva äriühinguna. Elektrilevi osutab võrguteenust 17. juunil 2004. a väljastatud tegevusloa alusel.

1.2. Tegevusalade eristamine raamatupidamises

Elektrilevi esitab majandusaasta aruandes bilansi ja kasumiaruande ainult oma tegevusala s.o võrguteenuse ja sellega seotud lisateenuste osutamise kohta.

Müügitulude klassifitseerimine raamatupidamises toimub järgmistel põhimõtetel:

- Konkurentsiameti (edaspidi KA) poolt kooskõlastatavate võrguteenuste müük;
- tarbijate poolt tasutud liitumistasud;
- mittepõhitegevusest saadav tulu.

Tegevusalade ristsubsideerimist ei võimalda kehtiv elektrituruseadus, mille kohaselt on KA-I tasude järelevalve õigus ning seaduses ettenähtud juhtudel võrgutasude kooskõlastamise pädevus. Tasude arvutamiseks on KA kehtestanud asjakohased meetodikad, mis on saadaval KA veebilehel. Elektrilevi on iseseisev juriidiline isik, tegutsedes võrguteenuste, sh võrguteenuste osutamisega otseselt seotud ja oma tegevusega seotud lisateenuste osutamisega, samuti pikaajalisest kogemusest ja pädevusest energiavaldkonnas lähtudes muude võrgu- ja lisateenuste osutamisega.

2. ELEKTRILEVI JUHTIMINE

Elektrilevi kuulub Eesti Energia AS-i (edaspidi Eesti Energia) kontserni. Elektrilevi juhtimisorganid on: osanikud, nõukogu ja juhatus.

2.1. Nõukogu pädevus

Nõukogu planeerib Elektrilevi tegevust, korraldab Elektrilevi juhtimist ning teostab järelevalvet Elektrilevi juhatuse tegevuse üle. Nõukogu nõusolek on Elektrilevi juhatusele vajalik tehinguteks ja toiminguteks kõikides Elektrilevi tegevuse suhtes olulist tähendust omavates valdkondades ja küsimustes, mis ei ole osanike pädevuses seaduse või põhikirja kohaselt ning mis väljuvad Elektrilevi igapäevase majandustegevuse raamest, sealhulgas:

- (1) väheolulise osaluse omandamine ja lõpetamine teistes ühingutes;
- (2) ettevõtte omandamine, võõrandamine või selle tegevuse lõpetamine;
- (3) Elektrilevile kuuluvate kinnisasjade ja registrisse kantud vallasasjade ning muu registreerimisele kuuluva vara võõrandamine ja koormamine välja arvatud juhul kui koormamine toimub infrastruktuuriettevõtja kasuks eesmärgiga seada kinnis- või vallasasjade või vara ühiskasutus ja nimetatud vara omandamine, välja arvatud juhul kui see on vajalik võrguteenuse osutamiseks missugustel juhtudel pole nõukogu nõusolek vajalik;
- (4) välisfiliaalide asutamine ja sulgemine;
- (5) investeeringute tegemine ja muud tehingud, mis ületavad Elektrilevi eelarves vastavaks majandusaastaks ettenähtud summa;
- (6) laenude ja võlakohustuste võtmine, mis ületavad Elektrilevi eelarves selleks majandusaastaks ettenähtud summa;
- (7) laenude andmine ja võlakohustuste tagamine, kui see väljub Elektrilevi igapäevase majandustegevuse raamest;
- (8) strateegilise tegevuskava ja Elektrilevi eelarve kinnitamine ning neisse muudatuste tegemine;
- (9) Elektrilevi ja juhatuse liikmete vaheliste tehingute tegemise ja õigusvaidluste pidamise otsustamine ning neis Elektrilevi esindaja määramine;
- (10) Elektrilevi struktuuri määramine valdkondade tasandil.
- (11) Elektrilevi põhikirjas sätestamata tegevusvaldkondade ja tegevusalade kinnitamine.

2.2. Juhatuse valimine ja tagasikutsumine

Elektrilevi juhatuse liikmete valimine ja tagasikutsumine on nõukogu pädevuses. Juhatus on osaühingu juhtimisorgan, mis esindab ja juhib osaühingu igapäevast tegevust. Juhatus võib koosneda ühest kuni viiest liikmest. Käesoleval ajal on juhatus neljaliikmeline.

2.3. Juhatuse pädevus

Juhatuse pädevuses on küsimuste otsustamine, mis ei ole seaduse ega põhikirjaga antud nõukogu või osanike pädevusse, sh otsuste tegemine seoses:

- 1) eelarve piires igapäevase majandustegevusega seotud investeerimisotsustega;
- 2) eelarve piires rahaliste vahendite kasutamisega;

- 3) tasude ja hindade kehtestamisega;
- 4) igapäevase majandustegevusega.

2.4. Juhatuse sõltumatus

Elektrilevi juhatuse liige ei ole samal ajal ühegi võrguettevõtjaga samasse kontserni kuuluva teise elektriettevõtja juhatuse liige ega vastuta muul viisil otseselt või kaudselt võrguettevõtjaga ühte kontserni kuuluva teise elektriettevõtja igapäevase majandustegevuse eest, millega on täidetud elektrituruseaduses sätestatud nõuded.

2.5. Juhatuse boonussüsteem

Juhatuse liikme tasu makstakse juhatuse liikme kohustuste täitmise eest. Tasu on fikseeritud juhatuse liikmega sõlmitud juhatuse liikme lepingus ja seda saab muuta ainult poolte kokkuleppel. Juhatuse liikmele makstakse tulemustasu Elektrilevi strateegiliste ja äriliste eesmärkide täitmise eest. Juhatuse liikme tulemustasu sõltub ainult Elektrilevi tulemustest.

3. TURUOSALISTE VÕRDSE KOHTLEMISE TAGAMISE ABINÕUD

3.1. Võrdne kohtlemine

- 1) Võrguteenuseid osutatakse seaduses ettenähtud juhtudel KA poolt kooskõlastatud võrgulepingu tüüptingimuste alusel. Võrguteenuste osutamisega otseselt seotud lisateenuste osutamisel on kasutusel taoliste teenuste osutamiseks vastava turuosaliste grupi jaoks võrguettevõtja poolt väljatöötatud põhimõtted ja lepingute tüüptingimused;
- 2) Võrguteenuste osutamine toimub ühetaoliselt, sõltumata võrgulepingu sõlminud turuosalise poolt valitud elektrimüüjast;
- 3) Võrguteenuse osutamisest keeldumine on lubatud üksnes seaduses sätestatud alusel;
- 4) Võrgutasud on seaduses ettenähtud juhtudel kooskõlastatud KA-ga. Kooskõlastamata teenuste tasud arvutab võrguettevõtja kõikidele sarnastes tingimustes olevatele turuosalistele ühetaoliselt;
- 5) Elektrilevi arendab võrku oma teeninduspiirkonnas viisil, mis tagab võimaluse järjepidevalt osutada õigusakti ja tegevusloa tingimuste kohast võrguteenust võrguga ühendatud turuosalistele, arvestades nende põhjendatud vajadusi ning ühendada võrguga oma teeninduspiirkonnas asuva turuosalise nõuetekohane elektripaigaldis. Arenduskohustuse sisu on täpsemalt määratletud tegevuskava Lisas 1, mida täpsustati 2018. a juunikuus;
- 6) Elektrilevi rakendab varustuskindluse tagamise abinõusid süsteemihalduri, Elering AS-i, korraldusel. Elektrilevi ja Elering AS-i vahel on sõlmitud süsteemi tehnilise koostöö ja varustuskindluse tagamise koostööleping;
- 7) Elektrilevi lähtub oma tegevuses ISO 9001 kvaliteedijuhtimissüsteemi, ISO 14001 keskkonnajuhtimissüsteemi ja OHSAS 18001 töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemi rahvusvaheliste standardite nõuetest. Elektrilevile on Baltikumi ettevõtetest esimesena omistatud rahvusvahelise varahalduse juhtimise sertifikaat ISO 55000. Vastavad sertifikaadid nimetatud standarditele vastavuse kohta on väljastatud sertifitseerimisasutuse poolt ja kehtivad.
- 8) Elektrilevi teavitab muude võrgu- ja lisateenuste osutamisel, et tegemist on turul saadava teenusega, millega Elektrilevi konkureerib kõigi teiste sama teenuse pakkujatega.

3.2. Informatsiooni käsitlemine ja konfidentsiaalsuskohustus

ELTS sätestab, et võrguettevõtja järgib sellise teabe konfidentsiaalsuse nõuet, mille ta on oma tegevuse käigus turuosaliselt saanud elektrienergia tootmis- või tarbimiskoguste kohta. Sätet ei kohaldata, kui:

- 1) teave on juba avalikustatud või saanud avalikuks muul viisil kui võrguettevõtja kohustuste rikkumise tõttu;
- 2) teave on vaja kolmandale isikule edastada elektrituruseadusest tulenevate võrguettevõtja kohustuste täitmiseks;
- 3) võrguettevõtja peab teabe edastama õigusakti kohaselt.

Kontserniüleselt on kehtestatud juhendid ja korrad, milles on reguleeritud informatsiooni turvalisuse tagamise põhimõtted ja abinõud. Turbehaldusega tagatakse:

- konfidentsiaalsus: tundliku informatsiooni kaitse volitamata avalikustamise eest;
- terviklikkus: informatsiooni kaitstud võltsimise ja volitamata muutmise eest;
- käideldavus: informatsiooni ja oluliste teenuste kättesaadavus volitatud kasutajate nõudel.

3.3. Informatsiooni kättesaadavus

Elektrilevi tagab võrguteenuse osutamist puudutava informatsiooni kättesaadavuse oma interneti veebilehel <https://www.elektrilevi.ee/>, klienditelefonil 777 1545, Elektrilevi klienditeeninduspunktides ning e-teeninduse keskkonnas aadressidel, <https://www.elektrilevi.ee/et/eteenindus> ja <https://www.energia.ee/et/avaleht>

Klienditelefonil 777 1545 toimub eelteavitust ja klahvivalik, eristamaks pöördumisi Eesti Energia ja Elektrilevi küsimustes.

Elektrilevi rikkekõnede teenindamiseks toimib eraldi telefon 1343.

Elektrituruseaduses sätestatud nõuetest tulenevalt on Elektrilevi veebilehel avalikustatud või avalikustatakse alljärgnev informatsioon:

- 1) võrdse kohtlemise tegevuskava ja selle täitmiseks rakendatud abinõusid kajastav aastaaruanne;
- 2) liitumistingimused;
- 3) üldteenuse ning avatud tarne ahela katkemise elektrimüügi osas nimetatud müüja nimi ja kontaktandmed;
- 4) võrgulepingu tüüptingimused;
- 5) võrguettevõtja teeninduspiirkond;
- 6) võrgutasude hinnakiri;
- 7) võrgutegevuse tõhusust, kvaliteeti ja tulukust käsitlevad põhiaandmed;
- 8) üldine teave elektrikatkestuste kohta;
- 9) muud ettevõtja poolt vajalikuks peetavad andmed.

3.4. Suhtlemine avalikkusega

Elektrilevi kasutab suhtlemisel avalikkusega oma kommunikatsioonipersonali. Elektrilevi väljastab oma tegevust puudutavad pressiteated ise.

3.5. Võrgukadude katteks elektrienergia ostmine

Elektrilevi ostab võrgukadude katteks ja tehnoloogiliseks otstarbeks vajamineva elektrienergia määratud tarnena elektribörsilt Nord Pool Spot.

4. ELEKTRILEVI VARAD

Elektrilevi on võrguteenuse osutamiseks vajaliku vara ja oma tegevuses tekkinud infovara omanik. Elektrilevil kui vara omanikul on õigus käsutada ning otsustada võrgu säilitamiseks ja arendamiseks vajalikku vara kasutamise üle, millega on tagatud elektrituruseaduses sätestatud nõude täitmine.

5. TEENUSTE KASUTAMINE KONTSEERNISISESELT

Elektrilevi ostab mitmeid käesolevas peatükis nimetatud teenuseid kontsernisiseselt. Selline lahendus on Elektrilevile sobiv ja otstarbekas ning lubatud nii riigihangete seadusega kui ka konkurentsiseadusega. Teenuste ostmisele eelnevad läbirääkimised nii hinna kui muude tingimuste osas ja sõlmitud lepinguid on võimalik mõlemapoolselt lõpetada. Elektrilevi sõltumatus ja turuosaliste võrdse kohtlemise seisukohalt ei kujuta sellises mahus teenuste ostmine kontsernis ohtu, kuna nimetatud teenuste ostmine ei piira võrguettevõtja otsustusvabadust.

Elektrilevi partneriks lepingulise esindajana on Eesti Energia, kes on ka Elektrilevi nimetatud elektrienergia müüja üldteenuse osutamiseks, omades selleks pikaajalist kogemust, sidekanaleid, töövahendeid ja pädevat personali. Lepingu alusel osutab Eesti Energia Elektrilevile järgmisi võrguettevõtja funktsioonide täitmiseks vajalikke teenuseid sh:

- võrgulepingute sõlmimine, muutmine, lõpetamine telefoniteeninduses;
- osutatud teenuste arveldamine, sh arvete väljastamine;
- võlgade menetlemine;
- kõnekeskuse teenus, sh rikkekõnede käsitlemine ja e-kirjadele vastamine.

Lisaks eelpool nimetatule ostab Elektrilevi kontsernist veel tugiteenuseid (kinnisvara haldamise teenus, büroo- ja arhiiviteenus, transpordi-, finants-, personali-, maa-, turva-, keskkonna-, raamatupidamis-, hanke-, õigus-, ning infotehnoloogia teenus).

6. TEGEVUSKAVA

6.1. Elektrituru korraldus

Eesti avas kogu elektrituru 01.01.2013. a.

Kuna Elektrilevi võrguga ühendatud tarbijate arv on suurem kui 100 000, ei või Elektrilevi elektrienergiat toota ega müüa. ELTS § 76¹ lg 2 sätestab, et kui võrguettevõtja ise elektrienergiat ei müü, nimetab ta teenust osutama tegevusloaga müüja. Elektrilevi on Eesti Energia nimetanud müüjaks üldteenuse osutamise ja avatud tarne ahela katkemise elektrimüügi osas.

Elektrilevi teeninduspiirkonda kuulub kaks süsteemist eraldatud saart, Ruhnu ja Prangli. Ruhnu elektrivarustuse tagamiseks toodab elektrienergiat osaliselt taastuvenergialahendust kasutades vastava hankekonkursi võitnud Enefit Green AS. Prangli elektrivarustuse tagamiseks toodab elektrienergiat Elektrilevi. Toodetud elektrienergia müüb Elektrilevi elektrimüüjatele, kes on sõlminud saarel asuvate mõõtepunktide suhtes elektrilepingud.

Elektrilevi ei sõlmi tarbijatega elektrimüügi lepinguid ega lahenda elektrimüügi seotud küsimusi.

Elektritarbimise järelevalvet teostab Elektrilevi.

Turuosaliste võrdne juurdepääs mõõtepunkti andmetele ja mõõteandmetele on tagatud ELTS § 42¹ alusel loodud andmevahetusplatvormi (edaspidi AVP) kaudu. AVP on digitaalne keskkond,

mille kaudu toimub elektriturul andmevahetus avatud tarnija vahetamiseks, mõõteandmete edastamiseks ning turuosalisele seadusega pandud kohustuste täitmiseks ja talle antud õiguste tagamiseks. Elektrilevi edastab AVP-le õigusaktides ettenähtud andmed, mis tagab, et turuosalistel on võimalus andmeid võrdsetel alustel ja õigeaegselt saada. Lisaks on Elektrilevi loonud võimaluse tarbimisandmetele ligipääsuks oma e-teeninduse keskkonnas. Elektrilevi on uuendamas mõõteandmete haldamise süsteemi, mis tõstab selle jõudlust ja töökindlust ning vähendab mõõteandmete käitlemise ja arvelduse protsessi kulu.

Osa elektrimüüjatest oli taotlenud võimalust esitada ühtne arve elektrienergia ja Elektrilevi võrguteenuse eest. Elektrilevi võttis koostöös KA-ga kohustuse töötada välja asjakohased tüüptingimused ja vastav tehniline lahendus.

Võetud kohustuse raames hakkas Elektrilevi edastama alates 01.01.2017 ELTS § 65 lg 1 punktides 3 ja 4 nimetatud võrguteenuste arveldusinfot AVP vahendusel kõigile elektrimüüjatele, kes soovivad ühist arvet esitada.

Turumudel on kirjeldatud tegevuskava Lisas 3.

6.2. Andmevahetuse korraldamine

Selleks, et erinevad turuosalisel saaksid turul vabalt tegutseda, peavad osapooled mitmesuguseid andmeid vahetama. Avatud turu andmevahetuse tagamiseks on otstarbekas luua andmevahetuse mudelid ja sõnumite standardid, et turuosalisel saaksid üksteisest aru, saaksid edastada ja vastu võtta vajalikku informatsiooni.

Harmoniseeritud andmevahetus võimaldab sarnaste lahenduste loomisega hoida kokku ressursse: aega, raha ja tööjõudu.

Selleks, et tekiks aus konkurents ja elektriturg toimiks efektiivselt, on välja töötatud ja töösse rakendatud turuosalistele mõeldud digitaalne keskkond ehk AVP.

AVP üldeesmärgiks on efektiivsete, turuosaliste võrdse kohtlemise printsiipe arvestavate ning nõuetele vastavate andmevahetuse protsesside tagamine elektriturul. AVP toimivus on oluliseks eelduseks, et Eesti elektritarbijad saaksid valida elektrimüüjaid. Andmevahetuse korraldamisel on oluline andmete konfidentsiaalsuse tagamine. Konfidentsiaalsuskohustus tuleneb võrguettevõtjale nii Direktiivist kui elektrituruseadusest. Milline informatsioon on aga peale turuosalise tarbimis- ja tootmiskoguste konfidentsiaalne, on õigusaktides täpsemalt määratlemata. Üldprintsiip on, et turuosaline on enda kohta käiva info omanik ja määrab ise, kuidas seda infot käsitletakse. Konfidentsiaalne informatsioon sisaldab ärilise tähtsusega andmeid, mis võivad anda õigussuhte osapooliks mitteolevale isikule ärilise eelise. Konfidentsiaalne informatsioon on mõeldud kasutamiseks üksnes neile isikutele, kellel on info kasutamiseks omavaheline õigussuhe või kui selline õigus tuleneb õigusaktist. Nendest põhimõtetest lähtudes liigitab Elektrilevi konfidentsiaalseks tegevuskava Lisas 4 loetletud informatsiooni klassid. Konfidentsiaalse info käsitlemise osas rakendatakse täiendavaid juurdepääsupiiranguid, mis on sätestatud Elektrilevi ja Eesti Energia vahel sõlmitud konfidentsiaalse info käsitlemise kokkuleppes.

6.3. Tegevuskava viimine töötajateni

Turuosaliste võrdseks kohtlemiseks on vältimatu juhtkonna toetav tegevus, töötajate informeeritus kava nõuetest ja motiveeritus nõudeid järgida. Selleks on kavas sisalduvad nõuded sisse viidud töösuhet reguleerivatesse dokumentidesse ning töökorraldusdokumentidesse. Lisaks sellele uuendatakse koolitusmaterjale ning käsitletakse kavaga seonduvat uutele töötajatele mõeldud tööandja tutvustusprogrammis. Samuti on töötajatele tagatud võimalus saada kavas toodud nõuete järgimise osas konsultatsiooni.

Elektrilevi on määratlenud koolituse teemad ning koostanud osa koolitusmaterjalidest ja varasemalt läbi viinud sissejuhatavad koolitused.

6.4. Infosüsteemid

Käesoleval ajal kasutavad Eesti Energia ja Elektrilevi andmebaase, millele ligipääs on piiratud kasutajaõiguste ja käitumisreeglitega erinevates teenindussituatsioonides. Konfidentsiaalsusnõude täitmine tagatakse andmete haldamisel nii administratiivsete meetmetega kui ka tehniliste juurdepääsupiirangute rakendamisega. Turuosaliste võrdse kohtlemise tagamiseks ja konfidentsiaalsuskohustuse täitmiseks on kehtestatud reeglid andmekasutusele. Reeglite täitmist kontrollitakse.

6.5. Nõuded hankepartneritele

Elektrilevi kasutab võrguteenuste osutamiseks laialdaselt hankepartnereid, kes puutuvad kokku ka turuosalisi puudutavate andmetega. Hankepartneritega sõlmitavates lepingutes on sätestatud teabe konfidentsiaalsuse hoidmise kohustus ja sanktsioonid selle kohustuse rikkumise puhuks. Vastavasisuline selgitustöö on pidev protsess.

6.6. Kaubamärk

Võrguettevõtja neutraalsuse tagamise abinõuna on Elektrilevi eristanud oma kaubamärgi teistel tegevusaladel tegutsevate kontserni ettevõtjate kaubamärkidest. Elektrilevi kasutab alljärgnevat kontserni logost eristuvat kaubamärki ja logo alates 17.05.2012. a.

6.7. Ettevõtte peakontor

Elektrilevi rendib ruume Kadaka tee 63, Tallinn, asuvas hoones. Emaettevõtja teiste struktuuriüksuste ruumid paiknevad muudes asukohtades olevates ehitistes.

